

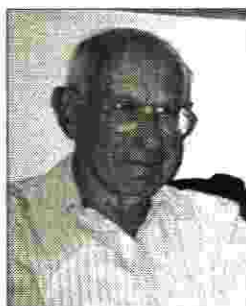
צפיר יידיה

כינוי: עדן

יליד 1924, ישראל

התגייס לפלמ"ח ב-1942

הצטרף לפל"מ ב-1945

ה ע ס נ ה ר י ס ' 0

בינואר 46, לאחר חופשה קצרה בארץ, סופחנו (משה רבינוביץ, אבא קובנר, חנן אבריאל ואנוכי) לקבוצת חיילי הבריגדה, שעמדו לחזור מחופשתם בארץ ליחידתם הממוקמת בבלגיה.

צויידנו בפנקסי חיילים ובמדים של הצבא הבריטי והפלגנו אתם באניה נושאת-צבא "שמפוליון" מאלכסנדריה לטולון שבצרפת. היחיד באניה שידע על קיומנו היה מפקד הקבוצה, קצין ישראלי, שהיה איש ה"הגנה".

התקרבו לנמל טולון. האניה נעצרה לפתע ומן הנמל הגיעו מספר שוטרי המשטרה הצבאית הבריטית שעצרו את ארבעתנו.

אני הספקתי למסור לקצין הישראלי את מכשיר הקשר שהיה ברשותי וכן מזוודה, שבדפנותיה היו חבויות מטבעות זהב, שהיתה מיועדת לראש המשרד בפריס וכן בפרטים כיצד יש להגיע אליו.

הורדנו מהאניה כבולים באזיקים והציבו עלינו משמר של חיילים בריטים למשך הלילה. למחרת היינו אמורים להיות מוחזרים ל"מזרח התיכון", קרי לאלכסנדריה.

באותו לילה ירד גשם זלעפות. משה נזקק להטלת מימיו וביקש רשות לכך מהחייל ששמר בפתח האוהל. משה לאוהל הוא נוכח כי החייל נרדם וישן שנת ישרים. משה החליט לנצל את המצב וברח. לימים הסתבר לנו שהוא הגיע לכתובת בטולון שנמסרה לנו מראש ומשם ליעדו.

העירו אותנו השכם בבוקר, עם חילופי המשמרות, במכות ובחרפות, אולם לא יכולנו לתרום להם כל אינפורמציה. למחרת הוחזרנו לאלכסנדריה, באניה טור-דה-פראנס, ומשם הועברנו למחנה צבאי אי-שם במדבר המערבי, ששימש כבית-סוהר ל"אסירי מלחמה חשובים".

נחקרנו שם במשך כשלושה חודשים, וכולנו דבקנו בסיפור האליבי שהכנו לעצמנו תוך כדי ההפלגה למזרח, כיצד השגנו את פנקסי החיילים והמדים וכיצד התכוונו להגיע לאירופה על מנת למצוא את קרובינו, באם נותרו בחיים לאחר המלחמה.

בתום החקירות הועברנו לירושלים, תחילה ל"קישלה" ואחר-כך לבית-הסוהר במגרש הרוסים. לבסוף שוחררנו כולנו.

עד היום לא ברור לי מדוע נתפסנו וכיצד שוחררנו.

תולדות וזיכרון אישי:

בית-ספר יסודי: "תחכמוני" בירושלים 1930-1938

בית-ספר תיכון: "גימנסיה רחביה ירושלים 1939-1942

גיוס לפלמ"ח, פלוגה ו': 16 ביוני 1942.

קורס אלחוט: 1943 בביתניה (ביתן אהרן?)

קורס מפקדי סירות: 1945

1943-1945: אלחוטאי ברשת "תמר של הפלמ"ח. קורס

מ"כ פלמ"ח. 1 באוקטובר 1945: גדעוני בעליה ב'

תקופת ההעפלה

ב-1 באוקטובר 45, לאחר סיום הורדת המעפילים מהספינה "נתן-ב" בחוף שפיים, הפלגתי בה בשובה לאיטליה על מנת להצטרף כ "גדעוני" לפעילות ההעפלה. הבאתי אתי את מכשיר הקשר בו אני אמור להשתמש בעתיד.

בסוף אוקטובר 45 עברתי מאיטליה ליוון. במחנה העפלה, ליד אתונה, הקמתי את תחנת האלחוט ששמשה לקשר עם הארץ ועם ארצות אירופה, בהן היתה פעילות העפלה.

ב-16.11.45 הפלגתי כגדעוני ומלווה בספינה "ברל כצנלסון". הימאים, אנשי הפל"מ היו: משה רבינוביץ ואריה קפלן (קפי). הספינה הפליגה מנמל דייג בשם לווריון ליד כף סוניון. מספר המעפילים בספינה היה 211. רובם יהודים מיוון, ובודדים מרומניה, מהונגריה, מפולין ומיוגוסלביה. היתה גם קבוצת נערים ונערות במסגרת עליית הנוער.

ב-22.11.45 בלילה, הגענו לחוף שפיים והצלחנו להוריד לחוף למעלה מ-200 מעפילים. לפתע התקרבו אלינו שתי משחתות בריטיות והשתלטו על הספינה.

אני הייתי עסוק בקשר רצוף עם החוף, אולם בשמעי את הרעש, השריקות והפקודות באנגלית, שהגיעו לאוזני מכיוון הסיפון, הבנתי שיש לפעול במהירות ובנחרצות.

משכתי וקרעתי את חוט האנטנה, שהיה קשור אל התורן, ובחוט זה כרכתי את כל הניירת, כולל כתיב-הסתר, ואת מכשיר הקשר ואבזריו, וזרקתי את כל הכבודה לים.

האנגלים עצרו כעשרה מעפילים, ביניהם גם את משה רבינוביץ ואותי, והובילנו למחנה המעצר בעתלית. לאחר חודש של חקירות ובדיקות, שוחררנו כולנו, באמצעות סרטיפיקטים.

לאות פיוס אף ציידו אותנו במכשיר קשר חדיש ומשוכלל, שיאפשר לנו בעתיד התקשרות קלה ומהירה (בניגוד למכשיר שהיה בידנינו קודם לכן).

לאחר האירוע הנ"ל הגיעו מחליפי מהארץ ואני עברתי למחנה המעפילים במרסיי, בו ארגנתי והדרכתי בקורס אלוט קבוצת מעפילים שאמורים היו לתגבר את ה"גדעונים". ביניהם היה גם יעקב נצר, שלימים שרת אתי כחיל-הים כאלחוטאי.

באוקטובר 46 חזרתי סופית לארץ והתחלתי את לימודי בטכניון. תוך כרי הלימודים עבדתי בתחנת האלוט של ההגנה עד פרוץ מלחמת העצמאות.

תקופת חיל הים - סוף 47

הוצמדתי למפקדת חטיבת כרמלי ומשהוקם חיל הים הצטרפתי אליו. שרתתי כאלחוטאי בק-18 (אח"י ווגווד) ולאחר סיום קורס חובלים א' כקצין קשר בק-28 (אח"י מבטח). השתתפתי בכל פעולות חיל-הים במלחמת השחרור.

סוף 51 - סיימתי את הלימודים בטכניון (מהנדס חשמל ואלקטרוניקה) וחזרתי לשרת בחיל-הים (צבא קבע) עד שנת 1969. סיימתי בדרגת סגן-אלוף.

1969-1990 - שירתתי כמהנדס אלקטרוניקה ברפא"ל (רשות פיתוח אמצעי לחימה).
ב-1990 יצאתי לגימלאות.

במאי 46 נשלחתי על-ידי המוסד לעליה ב' לפעילות נוספת. הפלגתי כנוסע סמוי באניית הנוסעים המפוארת "טרנסילבניה" מחיפה למרסיי. משם הגעתי לפריס, בה היה המשרד הראשי של המוסד לעליה ב' בראשותו של שאול מאירוב (אביגור). באותה תקופה פעלו במשרד גם אהוד איבראל (אבריאל) ויואל פלגי (לאחר חזרתו מהצניחה באירופה).

הקמתי את תחנת האלוט בפרבר ליד פריס בשם סן-ג'רמן-דה-פרה, ואחרי מספר חודשים, בגלל בעיות בטחוניות, העברתי את התחנה לפרבר סמוך הנקרא: לה-ווינה. התחנה היתה ממוקמת בתוך בית-יתומים, כולם ניצולי שואה.

באחד הלילות, לאחר שסיימתי את הקשר עם הארץ, נשמעו דפיקות חזקות בדלת חדרנו ופנימה התפרצו אנשים בתלבושת אזרחית כשאקדחים שלופים בידיהם.

העירו אותי ואת חברי אלכס שור ועזריאל עינב, עצרו אותנו וגררונו למרכז ה"בטחון הלאומי" בפריס.

התברר שאנשיהם עקבו אחרי שידורינו, קלטו את מרביתם, אולם לא הצליחו לפענח אפילו אחד מהם. הם סברו שאנחנו סוכנים גרמנים, שנשארו בארצם לאחר המלחמה, והעומדים בקשר עם ארץ האויב לשעבר, גרמניה.

משנוכחו שיש להם עניין עם אנשי ההעפלה התרככו ולבסוף, כעבור כשלושה שבועות, סוכם כי ישחררו אותנו בשני תנאים: האחד, שנפענח את המברקים שהיו ברשותם ונתרגמם עבורם והשני, שנטפל רק בנושאי ההעפלה ולא נפגע, בשום דרך, בממשלה הצרפתית עצמה.

הספינה "ברל כנלסון" הורידה את המעפילים בחוף שפיים, נתפסה בתום הפעולה